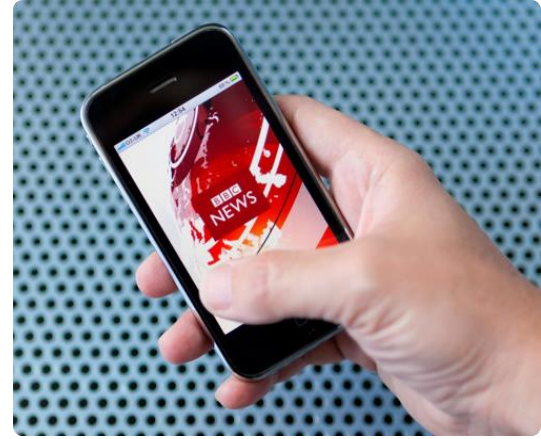

Adroddiadau newyddion ac erthyglau

Mae'r gweithgaredd hwn yn cysylltu â'r Banciau Gwybodaeth canlynol:

- Deall gemau cyfrifiadurol a gamblo
- Risgiau a niwed gemau a gamblo
- Cefnogi pobl ifanc a theuluoedd sy'n dioddef niwed gamblo

Mae'r gweithgaredd hwn yn darparu adroddiadau newyddion a datganiadau erthyglau i hyrwyddo meddwl beirniadol a thrafodaeth am y risgiau sy'n gysylltiedig â gamblo.

Disgrifiadau Dysgu Iechyd a Lles Posibl:

Mae'r ffordd rydym yn gwneud penderfyniadau yn effeithio ar ansawdd ein bywydau ni a bywydau eraill.

Cam cynnydd 1

Rwyf wedi datblygu ymwybyddiaeth y gall fy mhenderfyniadau effeithio arnaf i ac ar eraill.

Cam cynnydd 2

Rwy'n gallu adnabod y gall fy mhenderfyniadau effeithio arnaf i ac ar eraill, nawr ac yn y dyfodol.

Cam cynnydd 3

Rwy'n gallu adnabod y bydd rhai penderfyniadau rwy'n eu gwneud yn cael effaith hirdymor ar fy mywyd ac ar fywydau pobl eraill.

Cam cynnydd 4

Rwy'n gallu ystyried ffactorau perthnasol a goblygiadau wrth wneud penderfyniadau yn unigol ac ar y cyd.

Cam cynnydd 5

Rwy'n gallu gwerthuso ffactorau a goblygiadau, gan gynnwys risg, mewn ffordd feirniadol wrth wneud penderfyniadau yn unigol ac ar y cyd.

Adroddiadau Newyddion ac Erthyglau

Ar gyfer trafodaeth a dadl

- [Hysbysebion gamblo yn y DU gyda logo Lewis Hamilton a Chelsea wedi'u gwahardd oherwydd dylanwad plant - Newyddion y BBC](#)
- [Cynnydd mawr mewn pobl ifanc sy'n gamblo'n broblemus, yn ôl arolwg - Newyddion y BBC](#)
- [Hysbysebu gamblo mewn treblau Uwch Gynghair, yn ôl ymchwil newydd - BBC Sport](#)
- [Dyn a ddechreuodd gamblo yn 8 oed yn galw am gyfreithiau llymach - Newyddion y BBC](#)
- [Angen mwy o gymorth i bobl ifanc sy'n gaeth i gamblo, meddai ymchwilwyr - Newyddion y BBC](#)
- [Gamblo a gemau: 'Dylai blychau ysbail gael eu gwahardd' - BBC Newsround](#)

Noder, er bod ymdrechion wedi'u gwneud i ddarparu cynnwys yn y Gymraeg, efallai mai dim ond yn Saesneg y mae rhai erthyglau ar gael.

Ymwadiad: Efallai nad yw darllediadau newyddion a chodau ymddygiad y diwydiant gamblo yn adlewyrchu neu'n cyd-fynd yn llawn â chyfraith gamblo gyfredol a dylid eu dehongli'n ofalus.

Pam y Gall Hysbysebion Gamblo Ddylanwadu ar Bobl Ifanc

(Yn seiliedig ar ddyfarniadau diweddar y DU sy'n gwahardd hysbysebion gamblo sy'n cynnwys enwogion a brandio pêl-droed oherwydd apêl i blant)

Sut mae hysbysebion yn gwneud i chi deimlo am gynnyrch neu weithgaredd?

Pam ydych chi'n meddwl y gallai hysbysebion gamblo fod yn beryglus i blant?

Ydych chi erioed wedi bod eisiau rhywbeth dim ond oherwydd eich bod chi wedi'i weld mewn hysbyseb?

Pan fydd pobl ifanc yn gweld hysbysebion gamblo, yn enwedig y rhai sy'n cynnwys **sêr chwaraeon enwog neu dimau pêl-droed**, gall wneud i gamblo ymddangos yn gyffrous, yn normal ac yn ddiniwed.

Gall hyn ddylanwadu ar sut mae plant a phobl ifanc yn meddwl am gamblo, gan eu gwneud yn fwy tebygol o roi cynnig arni yn ddiweddarach. Gall gamblo arwain at amrywiaeth o niwed, gan gynnwys effeithiau ar iechyd meddwl, arian, hunanhyder a pherthnasoedd.

Pam y Gall Gamblo Ddod yn Broblem i Bobl Ifanc

(Yn seiliedig ar Newyddion y BBC: Cynnydd mawr mewn pobl ifanc sy'n gamblo'n broblem yn ôl arolwg)

Mae arolygon diweddar yn dangos bod mwy o bobl ifanc yn profi niwed gamblo nag erioed o'r blaen.

Gall hyn effeithio ar iechyd meddwl, hyder, cwsg, perfformiad ysgol, cyfeillgarwch a bywyd teuluol pobl ifanc.

Mae rhai pobl ifanc yn teimlo dan straen, yn bryderus, yn euog neu allan o reolaeth ac efallai y byddant yn cael trafferth rhoi'r gorau i gamblo hyd yn oed pan fyddant eisiau.

Pam ydych chi'n meddwl bod mwy o bobl ifanc yn gamblo heddiw?

Pa niwed y gallai gamblo ei achosi i bobl ifanc?

Beth sy'n gwneud gamblo'n demtasiwn neu'n gyffrous?

Sut Mae Hysbysebu Pêl-droed a Gamblo yn Gysylltiedig

(Yn seiliedig ar Chwaraeon y BBC: Hysbysebu gamblo mewn treblau Uwch Gynghrair, medd ymchwil newydd)

Pam ydych chi'n meddwl bod cwmnïau gamblo yn noddi timau pêl-droed?

Sut mae pêl-droedwyr a chlybiau'n dylanwadu ar gefnogwyr ifanc?

A ddylid caniatáu logos gamblo ar grysau pêl-droed?

Mae ymchwil newydd yn dangos bod hysbysebu gamblo yn ystod gemau Uwch Gynghrair Lloegr wedi treblu yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

Mae pobl ifanc sy'n gwylio pêl-droed bellach yn agored i nifer fawr o logos betio, noddwyr crysau, hysbysebion ar ochr y cae a hysbysebion teledu.

Gall hyn wneud i gamblo ymddangos yn normal, yn gyffrous ac yn rhan o ddiwylliant pêl-droed, er y gall gamblo fod yn niweidiol.

Pam y Gall Dod i Gysylltiad Cynnar â Gamblo Fod yn Niweidiol

(Yn seiliedig ar Newyddion y BBC: Dyn a ddechreuodd gamblo yn 8 oed yn galw am gyfreithiau llymach)

Mae rhai pobl yn agored i gamblo o oedran ifanc iawn, weithiau cyn iddyn nhw ddeall y niwed yn llawn. Gall dechrau gamblo'n gynnar gynyddu'r siawns o ddatblygu niwed hirdymor, gan effeithio ar iechyd meddwl, hyder, arian, addysg a pherthnasoedd.

Gall dod i gysylltiad cynnar â gamblo deimlo'n normal ac yn ddiniwed, er y gall ddod yn gaethiwus ac yn anodd ei reoli.

Ble mae plant yn gweld gamblo ym mywyd beunyddiol?

Pam y gallai dechrau gamblo yn ifanc fod yn niweidiol?

Pam ydych chi'n meddwl bod terfynau oedran yn bodoli?

Pam mae angen gwell cefnogaeth ar bobl ifanc ar gyfer problemau gamblo

(Yn seiliedig ar Newyddion y BBC: Angen mwy o gymorth i bobl ifanc sy'n gaeth i gamblo)

Pam y gallai pobl ifanc ei chael hi'n anodd gofyn am help?

Pam y gall fod yn anodd cyfaddef pan fydd angen help arnom?

Pam mae cefnogaeth gynnar yn bwysig?

Mae ymchwilyr yn dweud bod mwy o bobl ifanc yn cael trafferth gyda niwed gamblo, ond nid yw llawer yn cael y cymorth sydd ei angen arnynt.

Gall pobl ifanc deimlo'n chwithig, yn bryderus neu'n ofnus o ofyn am gymorth, a all waethygu'r niwed.

Gall cael y cymorth cywir yn gynnar wella iechyd meddwl, lles, bywyd ysgol a pherthnasoedd.

Blychau Ysbail, Gemau a Gamblo – Beth yw'r Risg?

(Yn seiliedig ar BBC Newsround: Gamblo a gemau – “Dylid gwahardd blychau ysbail”)

Eitemau rhithwir mewn gemau yw blychau ysbail y gellir eu prynu ag arian go iawn, ond nid yw chwaraewyr yn gwybod beth fyddant yn ei gael.

Mae hyn yn debyg i gamblo, oherwydd mae chwaraewyr yn talu am gyfle i ennill rhywbeth gwerthfawr.

Mae rhai arbenigwyr yn credu y gall blychau ysbail annog cymryd risgiau, gwario arian heb feddwl ac arferion tebyg i gamblo, yn enwedig ymhlith pobl ifanc.

Ble mae plant yn gweld gamblo ym mywyd beunyddiol?

Pam y gallai dechrau gamblo yn ifanc fod yn niweidiol?

A ddylai gemau wneud arian o wobrau sy'n seiliedig ar siawns?

Gwasanaethau Cymorth Gamblo yng Nghymru

- **Gwasanaeth Triniaeth Gamblo Cymru Gyfan a Llinell Gymorth 24/7 0808 281 9265**

Croesewir atgyfeiriadau gan unrhyw unigolyn neu weithwyr proffesiynol i'r Gwasanaeth Triniaeth.

E-bost: gamblingservice@wales.nhs.uk

- **Gamble Aware**

www.gambleaware.org

- **Canolfan Genedlaethol y GIG ar gyfer Anhwylderau Hapchwarae (Llundain)**

Triniaeth arbenigol ar gyfer anhwylder hapchwarae i'r rhai 13 oed a hŷn. Mynediad ar-lein o Gymru.

www.cnwl.nhs.uk/canolfan-genedlaethol-anhwylderau-gaming

*Sylwch y gallai'r gwasanaethau cymorth a restrir newid wrth i drefniadau comisiynu gael eu diweddarau.